CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
Biroul Registratură, Secretariat și Arhivă
Nr. 12799/08.04.14

**Nr. 72 - AUT/08.04.2014**

**CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII**

**Domnului**
**Adrian BORDEA**
**Președinte**

Stimate domnule Președinte,

Vă transmit alăturat Apelul privind îmbunătățirea măsurilor administrative de aplicare a prevederilor art. 200 din Noul Cod de Procedură Civilă față de impactul pe care aplicarea noilor reglementări îl are cu privire la exercitarea dreptului de acces la justiție și la aplicarea garanțiilor dreptului la un proces echitabil, adoptat de Congresul Avocaților, ale cărui lucrări, la deschiderea cărora ați participat, s-au desfășurat în zilele de 28 și 29 martie 2014 la București, cu rugămintea de a dispune analizarea acestuia și luarea măsurilor propuse.

Vă rog să primiți, stimate domnule Președinte, expresia înaltei mele considerații.

**PREȘEDINTE**
**Av. dr. Gheorghe FLOREA**

**UNIUNEA NAŢIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA**
**CONGRESUL AVOCAŢILOR – BUCUREŞTI – 28-29 MARTIE 2014**

# APELUL CONGRESULUI AVOCAŢILOR

**privind îmbunătățirea măsurilor administrative de aplicare a prevederilor art. 200 din Noul Cod de Procedură Civilă (NCPC) față de impactul pe care aplicarea noilor reglementari îl are cu privire la exercitarea dreptului de acces la justiție și la aplicarea garanțiilor dreptului la proces echitabil**

Având în vedere :

- tergiversarea începerii procedurii de verificare şi regularizare a cererilor în materie civilă datorită fixării aşa-numitului "termen administrativ" sau "data recomandată de ECRIS" la care judecătorul va face verificarea, stabilite prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare CSM) nr.714/27.06.2013;
- prevederile Hotărârii CSM nr.714/27.06.2013 potrivit cu care judecătorul care are gestiunea dosarului este „singurul în măsură să aprecieze dacă încărcătura propriei şedinţe şi a celorlalte activităţi pe care le mai are de desfăşurat îi permit să efectueze, înainte de data recomandată, verificarea unui număr de cereri noi de chemare în judecată";
- practica curentă a instanţelor de fixare a unor termene administrative pentru verificarea cererii la un interval foarte mare de la data înregistrării;
- lipsa unei justificări obiective a continuării programului „Programul pentru stabilirea volumului optim de muncă şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe" aprobat prin Hotărârile CSM nr.945/04.11.2010 şi nr. 4/12.01.2012;
- având în vedere că proiectul Băncii Mondiale a făcut obiectul analizei CSM prin Hotărârea nr. 90/23.01.2013,

**Congresul avocaților**
**a hotărât mandatarea Consiliului U.N.B.R. pentru :**

- sesizarea Consiliului Superior al Magistraturii în vederea adoptării de măsuri în sensul revocării sau modificării Hotărârii CSM nr. 714/ 27.06.2013, astfel încât verificarea dosarului de către judecătorul cauzei să se facă într-un termen în concordanţă cu noţiunea tehnico-juridică „de îndată” prevăzută de dispoziţiile art. 200 NCPC;

- publicarea și comunicarea către CSM a prezentului *Apel către instanțele de judecată şi magistrați* privind aplicarea mecanismului reglementat prin dispozițiile art. 522 şi urm. din NCPC ca un instrument de prevenţie efectivă și de garanţie a respectării dispoziţiilor art. 6 alin. (1) din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului şi nu ca unul formal.

Demersurile întreprinse se vor face prin punerea la dispoziție spre consultare a fundamentării solicitărilor, *anexată* prezentului apel.

***Adoptată astăzi 29 martie 2014.***

**Anexă la APELUL CONGRESULUI AVOCAŢILOR privind îmbunătățirea măsurilor administrative de aplicare a prevederilor art. 200 din Noul Cod de Procedură Civilă (NCPC) față de impactul pe care aplicarea noilor reglementari îl are cu privire la exercitarea dreptului de acces la justiție și la aplicarea garanțiilor dreptului la proces echitabil**

# FUNDAMENTAREA*

## SOLICITĂRII DE REVOCARE / MODIFICARE A HOTĂRÂRII CSM NR. 714/27.06.2013 ŞI A CERERII ADRESATĂ PUBLIC ÎN NUMELE CORPULUI PROFESIONAL AL AVOCAŢILOR DE APLICARE EFECTIVĂ A MECANISMULUI PREVĂZUT DE ART. 522 și urm. NCPC

**Aplicarea prevederilor art. 200 din NCPC se face astfel încât tergiversarea începerii procedurii de verificare şi regularizare este generată de fixarea aşa-numitului "termen administrativ" la care judecătorul va face verificarea, stabilit prin Hotărârea CSM nr.714/27.06.2013** care a stabilit că:

> - procedurile premergătoare fixării primului termen de judecată, adică procedura prealabilă de verificare şi regularizare a cererii se îndeplinesc la **data recomandată**;
> - „data recomandată" de sistemul informatizat ECRIS pentru începerea verificării cererii de chemare în judecată este un **termen administrativ de recomandare**, nesusceptibil de preschimbare, în temeiul disp. art. 230 Cod proc.civ., judecătorul care are gestiunea dosarului fiind „singurul în măsură să aprecieze dacă încărcătura propriei şedinţe şi a celorlalte activităţi pe care le mai are de desfășurat îi permit să efectueze, înainte de data recomandată, verificarea unui număr de cereri noi de chemare în judecată".

**Sunt negate toate raţiunile legiuitorului noului Cod de procedură civilă[1], care au stat la baza legiferării acestei proceduri noi privind etapa prealabilă fixării termenului în şedinţă publică.**

Conform **art. 200 alin. (1) NCPC**, „*Completul căruia i s-a repartizat aleatoriu cauza verifică, **de îndată**, dacă cererea de chemare în judecată îndeplineşte cerinţele prevăzute la art. 194-197*". Legea fixează o procedura rapidă de verificare a regularităţii cererii, sub imperiul necesităţii de a proteja dreptul părţilor la judecarea cauzei într-un termen optim şi previzibil, astfel încât, eventualele lipsuri să poată fi îndreptate (caz în care procesul civil îşi urmează cursul).

---

[1] A se vedea **Expunerea de motive a Noului cod de procedură civilă**: "Prin Hotărârea Guvernului nr.1527/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 27 decembrie 2007 au fost aprobate ***Tezele prealabile ale proiectului Codului de procedură civilă.*** Aşa cum se precizează în acest document de principiu, în activitatea de elaborare a proiectului noului cod s-au avut in vedere concepţiile moderne privind desfăşurarea procesului civil, rolul si atribuţiile participanţilor la acest proces, în centrul atenţiei situându-se, desigur, preocuparea pentru **recunoaşterea şi clarificarea, într-un termen optim şi previzibil, a drepturilor şi intereselor legitime deduse judecăţii. Dată fiind preocuparea esenţială de asigurare a celerităţii soluţionării cauzelor, concomitent cu îmbunătăţirea calităţii actului de justiţie, soluţiile legislative propuse urmăresc să răspundă, atât în mod direct, cât şi prin efectele preconizate, acestui imperativ**."

Doctrina sugerează faptul că **procedura trebuie să demareze imediat ce a fost înregistrată cererea de chemare în judecată**, apreciind că art. 200 – 201 NCPC au un rol extrem de benefic în privinţa respectării dezideratului impus de art. 6 NCPC şi anume, dreptul la un proces echitabil, într-un termen optim şi previzibil[2].

În comentariul dispoziției Noului Cod de procedură civilă în discuţie, prof. univ. dr. Ion Deleanu subliniază chiar faptul că, de **la data înregistrării cererii** de chemare în judecată "***instanţa este <oficial> sesizată, devenind efective prerogativele şi obligaţiile acesteia de a organiza desfăşurarea procesului civil în legătură cu acea cerere***". [3]

**Fixarea unui "termen de recomandare" pentru începerea procedurii prevăzute de art. 200 NCPC" în data de 08.11.2013**, nu este materializată pentru părţi printr-un act procedural şi nici măcar administrativ (pentru a putea fi atacat pe calea contenciosului administrativ).

Cu privire la „**data de recomandare**" reglementata doar prin Hotărârea CSM nr. 161/13.02.2013 şi Hotărârea CSM nr. 714/27.06.2013:

a) **acest „termen" nu are niciun temei legal, ci este în totală contradicţie cu prevederile art. 200 alin. (1) Cod proc. civ. care utilizează noţiunea „*de îndată*"[4] şi cu art. 201 alin. (1) Cod proc. civ. care utilizează aceiaşi noţiune**: „judecătorul, ***de îndată*** ce constată că sunt îndeplinite condiţiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, dispune, prin rezoluţie, comunicarea acesteia către pârât."
b) **aplicând regulile de interpretare a normei juridice cu privire la noţiunea „de îndată" utilizată de legiuitor în dispoziţiile legale mai sus menţionate**, se constată următoarele:
   - **Regula de interpretare literală** presupune concordanţa între formularea textului legal interpretat şi cazurile de practică ce se încadrează în ipoteza sa. În raport de norma analizată **nu există motive pentru a extinde aplicarea dispoziţiei în cauză şi la cazuri care implică durata** – adică fixarea unui termen cum ar fi cel pretins de „recomandare" utilizat în practica instanţelor.
   - **Prin fixarea unui termen administrativ de câteva luni de la înregistrarea cererii se ajunge la o greşită interpretare extensivă a noţiunii „*de îndată*", considerând că se aplică şi unor cazuri care nu se încadrează în *litera* (formularea) textului[5], respectiv ca ar putea permite analiza cererii la un interval de timp ce implica „durata" în timp, noţiune ce este în totală contradicţie cu cea prevăzută de lege şi cu voinţa reală a legiuitorului;**
   - **Aplicarea regulii de interpretare gramaticală (care constă în lămurirea înţelesului unei dispoziţii legale ţinând seama de semantica termenilor utilizaţi) conduce la concluzia că sensul noţiunii „*de îndată*" dat de Dicţionarul Explicativ Român, este „*numaidecât, imediat ce*"[6].** Este mai mult decât evident că aceste noţiuni exclud o durată în timp de genul celei utilizate în practică („termen de recomandare").

**Hotărârea CSM nr. 714 /27.06.2013 a stabilit „cu caracter de principiu, direcţii care vor permite unificarea practicilor administrative" privind „acceptarea posibilităţii**

---

[2] Gh. Piperea, C. Antonache, P. Piperea, A.P. Dimitriu, M. Piperea, A.Ş. Răţoi, A.G. Atanasiu, *Noul Cod de Procedură Civilă. Note, corelaţii, explicaţii*, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2012, p. 236.
[3] I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, Ed. Universul juridic, Bucureşti, 2013, p. 903.
[4] „completul căruia i s-a repartizat aleatoriu cauza va verifica **de îndata** daca cererea de chemare în judecată îndeplineşte cerinţele prevăzute de art.194-197"
[5] A se vedea Gh. Beleiu- Drept civil român, Introducere în dreptul civil,1992 pag.54
[6] http://dexonline.ro/definitie/indata

**schimbării datei recomandate a dosarului de către judecătorul cauzei", sub următoarele aspecte:**

- **Prin aceasta Hotărâre s-a reţinut că Hotărârea CSM nr. 161/13.02.2013** (prin care s-a aprobat continuarea programului privind volumul optim de activitate şi asigurarea calităţii la instanţele judecătoreşti pe parcursul anului 2013 şi s-a reglementat noţiunea de „dată de verificare a cererii de chemare în judecată" la care judecătorul va începe verificările premergătoare fixării primului termen de judecată) **conţine norme supletive, de recomandare**, a căror aplicare a fost lăsată la decizia conducerii instanţelor;
- Hotărârea CSM nr. 714/27.06.2013 a stabilit că: „**data recomandată**" fiind un termen administrativ, de recomandare, „**poate fi schimbată, prin rezoluţie, de judecătorul căruia i-a fost repartizat dosarul, din oficiu sau la cerere, ţinându-se seama de particularităţile cauzei.**"
- Se reţine în aceiaşi Hotărâre că: "**nu există nici un argument pentru a se interpreta că judecătorul cauzei nu ar putea realiza verificarea şi regularizarea cererii de chemare în judecată înainte de data recomandată în sistemul ECRIS.**"
- Se stabileşte totodată că: „în funcţie de specificul instanţei respective, **colegiile de conducere urmează să stabilească criteriile de prioritate** în analizarea cererilor de chemare în judecată înainte de data recomandată", care „să ţină seama de **natura cauzelor care presupun prioritate, căci în raport de obiectul cererii de chemare în judecată se poate stabili *in abstracto* o nevoie mai mare de celeritate a procedurii pentru anumite tipuri de cereri.**"

Aceste reglementări administrative, date în aplicarea legii, ar trebui revocate de către CSM având în vedere că, în practică, ele au permis aplicarea discreționară a principiilor ce ar trebui sa guverneze procesul civil şi modul de aplicare al art. 200 NCPC.

Dacă ar fi menţinute şi nu ar fi revocate, atunci ele trebuie interpretate şi aplicate de judecători în sensul principiilor prevăzute de art. 6, 7 şi 20 Cod procedură civilă, ce ar trebui să călăuzească procesul civil şi care să nu rămână doar reglementări abstracte în Codul de procedură civilă.

Invocăm ca precedent în aplicarea corectă a normelor Codului de procedură civilă în detrimentul aplicării Hotărârilor CSM nr. 161/2013 şi nr. 714/2013 încheierea civila nr. 7972/20.08.2013 a Curţii de Apel Cluj, secţia a II a civilă şi de contencios administrativ şi fiscal, în care s-a reţinut în soluţionarea unei contestaţii la tergiversarea procesului că: „existenţa hotărârilor CSM (mai sus indicate) cât şi a Colegiului de conducere a Tribunalului Cluj indicate în încheierea atacată, nu pot conduce la concluzia contrară, existenţa lor fiind indiferentă în analiza incidenţei textului de lege sus menţionat (art. 522 alin.2 pct. 4 NCPC). **Aceste hotărâri nu modifică şi nici nu pot modifica prevederile art. 200 şi art. 201 NCPC**. Ca atare, chiar în condiţiile existenţei acestor hotărâri obligaţiile stabilite în sarcina instanţei de acest text de lege au rămas aceleaşi".
În acest context, „ascunderea" problemei tergiversării analizei dosarului de către judecători după chestiunea „termenului administrativ recomandat de ECRIS" reprezintă în realitate ignorarea propriilor obligaţii legale ale acestora[7]**.**

**Se încalcă astfel dispoziţiile art. 6 şi art. 200 - 201 NCPC**, ale **art. 21 alin. (3) din Constituţia României** şi ale **art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului**.

**Art. 6 alin.(1) din NCPC** consacră, la rang de **principiu al procesului civil, dreptul fundamental al oricărei persoane la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în**

[7] Ion Deleanu, Valentin Mitea, Sergiu Deleanu, *Noul Cod de Procedură Civilă din 15-feb-2013*, Editura Universul Juridic, Bucureşti

**termen optim şi previzibil**, de către o instanţă independentă, imparţială şi stabilită de lege.

În acest sens, se prevede că **instanța este datoare să dispună toate măsurile permise şi prevăzute de lege şi să asigure desfășurarea cu celeritate a judecății**.

Dreptul la judecarea cauzei într-un „termen optim şi previzibil" semnifică mai mult decât dreptul la celeritatea procedurii, acesta implică şi fixarea unor durate-cadru a procedurilor judiciare, realiste şi controlabile, precum **şi o intervenţie eficientă şi promptă, prin luarea unor măsuri adecvate, în cazul întârzierilor**[8].

În condiţiile în care **data recomandată este un termen de recomandare** (după cum este calificat de hotărârile CSM mai sus analizate) şi **neprevăzut de lege, se încalcă indubitabil dispoziţiile art. 6 din NCPC**, judecarea procesului neputând opera cu siguranţă într-un termen optim şi previzibil, întrucât **se încalcă celelalte termene exprese prevăzute de lege, care curg de la soluţionarea *de îndată* a cererii, după înregistrarea acesteia**.

**Judecătorul are îndatorirea să asigure respectarea şi să respecte el însuşi principiile fundamentale ale procesului civil, sub sancţiunile prevăzute de lege, conform disp. art. 20 din NCPC**.
Dacă justificarea judecătorului, pentru neîndeplinirea înainte de data recomandata a obligaţiilor legale privind verificarea unei cereri „de îndată", este aceea a fixării „datei recomandate" prin ECRIS, atunci **fixarea unui astfel de termen este nelegală**, în condiţiile în care **Codul de procedură civilă nu îi permite fixarea unui astfel de termen, ci dimpotrivă obligă la verificarea <u>imediată</u> a cererii înregistrate.**

**Dispoziţiile art. 200–201 NCPC sunt <u>norme imperative</u> şi fixează o procedură obligatorie pentru judecător.**

În cadrul acestei proceduri este fixată **obligaţia** judecătorului desemnat aleatoriu prin intermediul sistemului ECRIS **de a proceda de îndată** la verificarea regularizării cererii şi de a comunica pârâtului cererea regulat întocmită.

Epuizarea etapei prealabile judecăţii propriu-zise (de verificare a cererii, regularizare şi comunicare) trebuie efectuată cu celeritate şi prin raportare la disp. **art. 201 alin. (5) din NCPC**, în care se stipulează că **în procesele urgente, termenele prevăzute în alin. (1)-(4) art. 201 NCPC în vederea fixării primului termen de judecată <u>pot fi reduse de judecător în funcţie de circumstanţele cauzei</u>. Or, în practică, chiar şi în procesele „urgente" se ajunge la fixarea unor termene de câteva luni până la verificarea dosarului la termenul „recomandat".**

Hotărârea CSM încalcă **<u>art. 21 alin. (3) din Constituţia României:</u> părţile au dreptul la un proces echitabil şi la soluţionarea cauzelor într-un termen rezonabil.**

Prin nicio lege nu se poate îngrădi exercitarea acestui drept conform art. 21 alin. 2 din Constituţie. De altfel, orice condiţionare a accesului liber la justiţie (care implică şi posibilitatea verificării unei cereri urgente într-un termen rezonabil ăi nu la 6 luni de la înregistrarea ei) ar reprezenta o nesocotire a unui principiu constituţional fundamental şi a unor standarde internaţionale universale în orice democraţie reală.

[8] Ion Deleanu, Valentin Mitea, Sergiu Deleanu, *op. cit*.

Celeritatea trebuie sa fie un atribut fundamental al oricărei proceduri judiciare fiind un drept cetăţenesc de cea mai mare importanţă pentru destinul unei justiţii democratice. **Accesul la justiţie trebuie să reprezinte în consecinţă o garanţie fundamentală, o exigenţă a egalităţii civile**[9].

**Nu se poate deroga de la prevederile Codului de Procedură Civilă prin hotărâri emise de Consiliul Superior al Magistraturii** (cum sunt cele doua hotărâri mai sus citate **-** 161/13.02.2013 şi 714/27.06.2013).

Din aceasta perspectivă invocăm **nelegalitatea hotărârilor CSM nr. 161/13.02.2013 şi nr. 714/27.06.2013, ca acte administrative,** având în vedere atât argumentele mai sus menţionate cât şi următoarele:

- Ele vor justifica respingerea oricărei contestaţii privind tergiversarea procesului, deturnând astfel această instituţie de la scopul pentru care a fost reglementată;
- Aceste hotărâri permit fixarea „datei recomandate" pretins „prevăzută de sistemul ECRIS" pentru verificarea cererii şi lasă la arbitrariul judecătorului sau colegiului de conducere a instanţelor aprecierea criteriilor de prioritate în analizarea cererilor de chemare în judecată înainte de data recomandată.
- Din moment ce sistemul ECRIS nu a fost reglementat printr-un act administrativ sau normativ emis în aplicarea legii, nu se poate deroga de la dispoziţiile Codului de procedură civilă prin astfel de hotărâri care să îşi motiveze „direcţiile" pentru unificarea practicilor administrative trimiţând la astfel de pretinse „reglementări" informatice, neprevăzute de nicio lege în vigoare.
- **Hotărârile CSM sunt nelegale în condiţiile în care nu respectă dispoziţiile Legii nr. 24/2000 :**

~ art. 1 alin.2: „Actele normative se iniţiază, se elaborează, se adoptă şi se aplică în conformitate cu prevederile Constituţiei României, republicată, cu dispoziţiile prezentei legi, precum şi cu principiile ordinii de drept."

~ art. 4 alin. 3: "Actele normative date în executarea legilor, ordonanţelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele şi potrivit normelor care le ordonă."

Din moment ce Codul de procedură civilă prevede ca verificarea cererii de chemare în judecată se face „de îndată", iar aceasta noţiune juridică are sensul dat prin aplicarea regulilor de interpretare mai sus analizate, orice reglementare sau acceptare a utilizării unei „date recomandate", ar reprezenta o încălcare a unei legi fundamentale cum este Codul.

Se ajunge astfel la o **deturnare a sensului clar şi explicit al dispoziţiilor art. 200 NCPC, dată de o interpretare din considerentele unei hotărâri a CSM, şi la încălcarea dreptului la judecarea cauzelor într-un termen optim şi previzibil, consacrat de art. 6 din Codul de procedură civilă şi de dispoziţiile art. 21 din Constituţia României la rang de principiu fundamental al procesului civil.**

CSM nu are abilitarea legală să extindă aria de interpretare a dispoziţiilor art. 200 NCPC, sub aspectul înlocuirii noţiunii de verificare "*de îndată*" a regularităţii cererii cu verificarea la "*data recomandată pentru verificarea cererii de chemare în judecată*". Astfel de norme interne stabilite de această autoritate publică (CSM) şi motive precum volumul de munca al instanţei sau al judecătorului, care să duca la situaţii absurde de genul verificării unei cereri urgente la câteva luni de la înregistrarea ei, nu pot justifica încălcarea normei ierarhic superioare care prevede analiza „de îndată" a cererii.

[9] Ioan Leş, *op.cit*., p. 9.

Programul privind volumul optim de muncă si asigurarea calităţii la instanţele judecătoreşti, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 161/13.02.2013 a fost "implementat" în sistemul judiciar românesc fără o bază legală. Conform unei fraze finale din Anexa la Hotărârea Plenului CSM nr. 2119 din 3 decembrie 2009, "*Comisia juridică din cadrul CSM va analiza baza legală de implementare a proiectului* …". **Hotărârea CSM nr. 4/12.01.2012** privind aplicarea „Programului pentru stabilirea volumului optim de muncă şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe", astfel cum a fost aprobat prin Hotărârea nr.945/04.11.2010 a Plenului CSM a dispus: "Continuarea aplicării „Programului pentru stabilirea volumului optim de muncă şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe", astfel cum a fost aprobat prin Hotărârea nr.945/04.11.2010 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, şi pe parcursul anului 2012**, până la reanalizarea acestui program şi a modalităţii de aplicare după finalizarea proiectului Băncii Mondiale -** "Determinarea şi implementarea volumului optim de muncă al judecătorilor şi grefierilor şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe".

Proiectul Băncii Mondiale a făcut obiectul analizei CSM prin **Hotărârea nr. 90/23.01.2013** , fără a fi făcute publice rezultatele şi concluziile proiectului**, astfel încât nu există o justificare obiectivă a continuării programului. Pe cale de consecinţă, limitarea dreptului părţilor la judecarea cauzelor într-un termen rezonabil sau într-un termen optim şi previzibil prin asemenea acte administrative este *per se* nelegală, neconstituţională şi neconvenţională.**

**Se încalcă art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.**

În sensul prevederilor **art. 6 par. 1 din Convenţie**, părţile au **dreptul la judecarea cauzelor într-un termen rezonabil**. Dispoziţiile interne - art. 200 – 201 din NCPC - sunt destinate să asigure tocmai conformitatea procedurii interne cu Convenţia. Prin impunerea respectării unui „termen rezonabil" pentru înfăptuirea justiţiei, Convenţia consacră principiul celerităţii procedurilor judiciare. Se subliniază practic importanţa faptului că **justiţia trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură a-i compromite eficacitatea şi credibilitatea**[10].

Curtea Europeana a reiterat în nenumărate situaţii că dispoziţiile art. 6 par. 1 obligă statele contractante să-si organizeze sistemul judiciar în aşa fel încât să răspundă efectiv tuturor exigentelor textului, inclusiv aceleia de a soluţiona orice litigiu într-un termen rezonabil[11], dincolo de dificultăţile generate de diverşi factori care pot întârzia procedurile judiciare naţionale. S-a reţinut în jurisprudenţa CEDO ca îndeplinirea condiţiei „termenului rezonabil" nu se limitează la „crearea unui sistem judiciar eficient, care să nu permită întârzieri procedurale ori administrative", ci implică şi „**oferirea unor remedii efective pentru situaţia depășirii duratei rezonabile a procedurilor judiciare,** conform art. 13 din Convenţie"[12].

Potrivit instanţei europene, **termenul rezonabil impus de art. 6 par. 1, are, de regulă, punct de plecare - *dies a quo* - ziua în care instanţa de fond a fost învestită cu soluţionarea litigiului şi acoperă ansamblul derulării procedurilor în cauză**[13].

**Hotărârile CSM în discuţie nu respectă practica previzibilă a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la aplicarea art. 6 din Convenţie**:

---

[10] Corneliu Birsan, *Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, Comentariu pe articole*, vol I. Drepturi şi libertăţi, Editura All Beck, Bucureşti, 2005, p. 533.
[11] *Buchholz c. Germaniei*, § 51,13 iulie 1983, *Zimmermann si Steiner c. Germaniei*, § 29,10 iulie 1984.
[12] Prof. Univ. Dr. Gabriel Boroi, Octavia Spineanu-Matei, s.a., *Noul Cod de procedura Civilă – comentariu pe articole*, edit. Hamangiu, 2013, vol. I, p. 1015.
[13] *Konig c. Germaniei*, seria a, nr. 27, § 98, 23 aprilie 1987.

Curtea a statuat că autorităţile naţionale sunt singurele responsabile pentru durata excesivă a procedurii. Invocăm în acest sens efectele hotărârii ***Stancu c. României*, Hotărârea din 29 aprilie 2008**, în care s-a reţinut încălcarea art. 6 sub aspectul duratei procedurii pentru fixarea unui prim termen de judecata după mai mult de 6 luni şi că autorităţile naţionale nu pot invoca numărul mare de litigii cu care sunt confruntate pentru a justifica depăşirea "termenului rezonabil" de soluţionare a cauzelor. În acelaşi sens invocam *mutatis mutandis* a se vedea ***Guincho c. Portugaliei*, Hotărârea din 10 iulie 1984, *Zanghi c. Italiei*, Hotărârea din 19 februarie 1991**.

Este inadmisibil a se ajunge în situaţia în care dreptul consfinţit şi garantat prin atâtea reglementări naţionale (art. 21 alin. 3 din Constituţie, art. 6, art. 200, 201, 522 din NCPC) şi europene să fie subordonat unei aprecieri subiective a autorităţilor naţionale la soluţionarea un număr „optim", respectiv redus de cauze, cu consecinţa directa a prejudicierii justiţiabilului.

Jurisprudenţa europeană a statuat în termeni imperativi ca:
- statul este debitorul obligaţiei de celeritate prevăzute de art. 6 şi această rigoare este cu atât mai mare cu cât statele au obligaţia de rezultat: acestea trebuie, în mod imperativ, să îşi organizeze sistemul judiciar astfel încât curţile şi tribunalele să poată îndeplini plenar exigenţele prevăzute la art. 6 ( ***cauza Lombardi c. Italiei***, 26 noiembrie 1992, §23).
- situaţiile de aglomerare a rolului instanţelor de judecată au devenit curente, **nu mai pot justifica durata excesivă a procedurilor judiciare** (cauza ***Union Alimentaria Sanders SA c. Spaniei***, seria a nr. 157, § 40)

Având în vedere cele expuse mai sus, considerăm că mecanismul prevăzut de Noul Cod de procedura civilă pentru a impulsiona durata procedurilor judiciare nu trebuie sa fie doar unul iluzoriu, ci o soluţie eficace în vederea protejării drepturilor consacrate prin Noul Cod de Procedura Civilă, Convenţia Europeană a Drepturilor Omului şi art. 21 Constituţie[14].
Pentru ca mecanismul reglementat prin dispoziţiile art. 522 şi urm. din NCPC să constituie un instrument de prevenţie efectivă şi garanţie a respectării dispoziţiilor art. 6 alin. (1) din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului, atunci aceste hotărâri - care au permis reglementarea aşa-numitului termen administrativ sau de recomandare - trebuie revocate sau anulate pe calea contenciosului administrativ.

*** Material adoptat de Congresul avocaţilor din România - 29 martie 2014 pentru fundamentarea Apelului adresat CSM și magistraţilor pentru îmbunătăţirea aplicării art. 200 NCPC**

[14] „Orice persoana se poate adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor, a libertăţilor şi a intereselor sale legitime. Nicio lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept."